

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ХУБАВО Е В ДЕТСКАТА ГРАДИНА“

1. ОПИСАНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Образованието и грижите в ранна детска възраст полагат основите и допринасят за познавателното, езиковото, социалното и емоционалното развитие на децата. Осигуряването на достъп до образование и грижи в ранна детска възраст с високо качество има съществено значение за развитието на интересите и възможностите на децата. Затова е налице необходимост от стимулиране на изработването и прилагането на иновативни и авторски програмни системи, които да отговорят на спецификата и визията на съответната институция, а също така и на осигуряването на възможности за обсъждане и споделяне на натрупания опит и постигнатите резултати.

Възможностите за споделяне на натрупания опит и постигнатите резултати от приложени успешни педагогически практики допринасят за изграждането на учеща общност в детските градини.

През изминалата година в рамките на програмата са разработени и се прилагат иновативни практики в над 200 детски градини в страна. В дейности по програмата са включени повече от 1200 учители и над 20 000 деца и в значителна степен и техните родители. Дейностите по програмата дават възможност за модернизирание на средата и за изграждане на пространства, които да стимулират и насърчават детското любопитство.

Интересът към програмата се засилва с всяка изминала година, тъй като допринася за разгръщане на потенциала на децата и създава условия за надграждане професионалните компетентности на учителите.

2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Националната програма е разработена в съответствие с Приоритетна област 1 „Ранно детско развитие“ на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

Обща цел на програмата:

Осигуряване на целенасочена подкрепа за прилагане на творчески и иновативни решения за работа на учителите в детските градини, които търсят и постигат промяна за активно взаимодействие с участниците в образователния процес.

Конкретни (специфични) цели:

- Изграждане на позитивна образователна среда, подкрепяща здравословното хранене и здравословния начин на живот на децата.
- Прилагане на иновативни практики при провеждане на дейности в и извън детската градина и надграждане на екипната работа между педагогическите и непедагогическите специалисти.
- Изграждане на учеща общност в рамките на детската градина.
- Споделяне на натрупания опит на регионални и национални форуми.
- Осигуряване на възможност за участие в Международна конференция за образование и грижи в ранна детска възраст.

Програмата ще се реализира на територията на цялата страна – в държавните и общинските детски градини на територията на Република България.

3. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Брой детски градини, реализирали дейности по програмата – 100;
- Брой деца, включени в дейности по програмата – 2500;
- Брой педагогически специалисти, включени в дейности по програмата – 200;
- Брой проведени регионални форуми – 6;
- Брой проведени национални форуми – 1.

4. ЦЕЛЕВА ГРУПА

Мерките, подкрепени чрез реализиране на дейностите по програмата, са насочени към деца от предучилищна възраст, към педагогически и непедагогически специалисти в детските градини, към експерти в РУО.

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Разработени и приложени иновативни и авторски програмни системи;
- Изградена позитивна образователна среда, подкрепяща здравословния начин на живот на децата;
- Споделен натрупан опит чрез проведени взаимни обучения;
- Повишена двигателна активност на децата.

6. БЮДЖЕТ

Общ бюджет на програмата: 1 000 000 лв.

7. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ

Бенефициенти по програмата могат да бъдат държавни и общински детски градини, за организирането на регионални и национален форуми по предучилищно образование – РУО, а по дейността за осигуряване на възможност за участие в Международна конференция за образование и грижи в ранна детска възраст – МОН.

8. СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Програмата ще се изпълнява през учебната 2024/2025 година.

Предоставените финансови средства по програмата могат да се разходват до края на учебната 2024/2025 година с изключение на провеждането на форумите и участието в международна конференция, които се провеждат до края на календарната 2024 г.

9. МЕХАНИЗЪМ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. Организирането, оценяването и проследяването на изпълнението на проектните дейности ще се осъществяват на:

- Национално равнище - наблюдението на програмата ще се извършва от МОН;
- Регионално равнище - от РУО чрез публикуване и изпращане на информация за програмата на допустимите бенефициенти, приемане и оценяване на проектните предложения, както и проследяване на изпълнението на дейностите.

2. Мониторингът може да се осъществява чрез:

- тематични и текущи проверки на място;
- проверки на представени документи;
- анкети, срещи, разговори с деца, учители, ръководства на детските градини и родители.

За резултатите от извършения мониторинг се изготвя доклад за посещение на място, който съдържа оценка за изпълнението на дейностите и степен на постигане на очакваните резултати от програмата.

10. ДЕМАРКАЦИЯ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ИЛИ ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИЛИ ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите и средствата по националната програма не могат да дублират дейности и средства с еднакво предназначение по други национални програми за развитие на образованието, друго национално финансиране, фондовете на Европейския съюз, както и

други донорски програми, което се декларира от съответния бенефициент, подал проектно предложение/искане за финансиране.

Декларацията е задължителна и следва да съдържа следния текст: „Декларирам, че дейностите, за които кандидатствам, не са финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема или процедура от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма“

11. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ И СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Дейностите по програмата са насочени към подкрепа на прилагането и популяризирането на иновативни практики, с които се цели повишаване качеството на предучилищното образование. По програмата е допустимо изпълнението на следните дейности:

1. Създаване на условия и изграждане на позитивна образователна среда за реализиране на иновативни педагогически практики, както и за прилагане на иновативни и авторски програмни системи в областта на здравословното хранене и здравословния начин на живот. При необходимост е допустимо наемане на други педагогически специалисти за провеждане на дейности, които са извън професионалните компетентности на учителите в детската градина.

2. Изработване и прилагане на иновативни практики и провеждане на дейности в и извън детската градина за надграждане на екипната работа между педагогическите и непедагогическите специалисти, които да повишат качеството и ефективността на взаимодействие с децата.

3. Организиране и провеждане на регионални и национален форуми по предучилищно образование, в т.ч. Национална конференция „Водим бъдещето за ръка“.

4. Провеждане на обучения от детските градини с обучени обучители за прилагане на педагогическа практика „Утринна приказка“ (образователни модели). Обучението ще се реализира по шест последователни теми, както следва: 1. Планиране на дейността; 2. Организиране на средата; 3. Ресурси; 4. Качествено изпълнение; 5. Споделяне и анализ и 6. Преход към предстоящите дейности. Всяка детска градина ще може да обучи най-малко 10 учители от други детски градини за прилагане на практиката.

5. Осигуряване на възможност за участие в Международна конференция за образование и грижи в ранна детска възраст чрез закупуването на такси правоучастие.

Детските градини кандидатстват за участие по дейности 1, 2 и 4, за което представят формуляр по образец в сроковете, определени в програмата. На електронната страница на МОН ще бъде публикуван списък на детските градини, които са допустими за изпълнение на дейност 4.

В проектните предложения дейностите може да бъдат допълвани и надградени с други дейности, инициирани от детската градина в съответствие с конкретните потребности, за които не се изисква допълнително финансиране, като това следва да е описано в проекта.

РУО кандидатстват за изпълнение на дейност 3.

След публикуване на покана от страна на МОН за участие в дейност 5 може да кандидатстват експерти от РУО, директори и учители от детски градини, както и преподаватели в областта на ОГРДВ от висши училища.

12. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Допустими разходи по дейности 1 и 2 са:

1. Обосновано необходими материали и средства за реализиране на иновативния проект на съответната детска градина, както и за прилагане на иновативни и авторски програмни системи. Обосновано необходими са онези материали и средства, без които е невъзможно изпълнението на иновативния проект. Допустими са разходите за изграждане на кътове за творчество в детските градини, закупуване на игри, подкрепящи здравословния начин на живот, за материали за приложни изкуства и др.

2. Разходи за възнаграждения на наети други педагогически специалисти за провеждане на дейности, които са извън професионалните компетентности на учителите в детската градина. В средствата за възнаграждения се включват и средствата за осигурителни вноски за сметка на работодателя. За изпълнение на дейността не може да бъдат назначавани педагогически специалисти от детската градина.

Допустими разходи по дейност 3:

Командировъчни разходи за участници, наем зала, кафе паузи, кетъринг, материали и научно ръководство на форумите.

Допустими разходи по дейност 4:

В рамките на допустимата сума ще е възможно обучението на до 10 човека от други детски градини в областта (или от друга област, ако това не налага използването на нощувки), като допустимите разходи ще бъдат за път, учебителни материали и кафе паузи.

Финансовите средства по дейности 1, 2 и 4 се предоставят на бенефициентите (чрез първостепенните им разпоредители) и се използват само за финансиране на определените в програмата дейности.

Допустимо финансиране по програмата

За детски градини по дейности 1 и 2:

1. Минимално финансиране за едно проектно предложение - 3000 лв.
2. Максимално финансиране за едно проектно предложение - до 4000 лв.

3. Всяка детска градина има право да участва само с едно проектно предложение по програмата.

4. Финансирането се предоставя на проектен принцип и трябва да съответства на планираните от детската градина дейности.

За РУО по дейност 3:

1. За регионален форум с до 50 участници – до 2500 лв.
2. На национален форум с до 200 участници – до 23 000 лв.

За детски градини по дейност 4:

Максимално финансиране до 2000 лв.

За МОН по дейност 5:

Максимално финансиране до 33 000 лв.

13. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Документи за кандидатстване по дейности 1, 2, 3 и 4:

- Формуляр за кандидатстване;
- Автобиографии на членовете на екипа по проекта;
- Концепция за изпълнението на иновативния проект, която задължително включва описание на иновацията, план-график за изпълнението на проекта и очакваните резултати (не само за екипа на детската градина, но и за децата) от неговото изпълнение или иновативна и авторска програмна система, като тяхната приложимост се оценява от регионалната комисия.
- Декларация от директора на детската градина за недопускане на двойно финансиране (съгласно т. 10 от националната програма).
- РУО кандидатства по дейност 3 с писмо от началника и приложена към него предварителна програма на форума и план-сметка.

Изисквания към проектите предложения и срок за подаване на проектите предложения по дейности 1, 2 и 4:

- Проектното предложение следва да е подготвено съгласно формуляра за кандидатстване и да съдържа всички изисквани документи за кандидатстване;
- Проектното предложение следва да е обсъдено и одобрено от педагогическия съвет на детската градина, подписано от директора и подпечатано с печата на детската градина.
- Проектното предложение следва да е изпратено в срок до 30 юни 2024 г. за оценяване в РУО на хартиен носител или в електронен вид, ако са подписани с електронен подпис.
- Подаването и оценяването на проектите предложения може да се извършва и по електронен път, като РУО уведомяват детските градини за тези възможности.

- РУО подават предложения до дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ най-късно до 30.10.2024 г., а форумите се провеждат до края на календарната 2024 г.

14. ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОДОБРЕНИЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Разглеждане и оценяване на документите:

1. Оценяването на проектните предложения се извършва от регионална комисия, определена със заповед на началника на РУО, а класирането им – от национална комисия в МОН, назначена със заповед на министъра на образованието и науката.

2. В срок до 20 юли 2024 г. регионалната комисия представя в МОН протоколи с оценки на всяко проектно предложение. Протоколите се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel. Протоколите се изготвят и на хартиен носител, като се подписват от регионалната комисия и се съхраняват в РУО.

3. В срок до 7 август 2024 г. националната комисия изготвя предложение за класиране и публикува на електронната страница на МОН проектосписъците с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения. Националната комисия има право да не се съобрази с оценките, поставени от регионалните комисии, когато са налице обективни обстоятелства за това.

4. В срок до 5 работни дни от датата на публикуване на електронната страница на МОН на проектосписъци с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения детските градини може да подават възражения относно публикуваното предложение за класиране, както и за отстраняване на технически пропуски.

5. Постъпилите по т. 4 възражения се разглеждат от Националната комисия и когато са основателни, се правят съответните корекции и се изготвя окончателен списък с класираните проекти.

6. Не по-късно от 20 август 2024 г. комисията предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните проекти.

Критерии за оценка на проектните предложения по дейности 1, 2 и 4:

- Съответствие между обосновката на необходимостта от финансиране и предвижданите видове разходи – 5 т.;
- Спазване на принципите на икономичност и ефикасност – 2 т.;
- Иновативност на предложението – 5 т.;

- Устойчивост и мултиплициране на резултатите от реализирането на проектното предложение – 3 т.;
- Участие на родителите – 3 т.;
- Детската градина не е участвала в програмата през учебната 2023/2024 година – 2 т.;
- Екип за изпълнение на проекта – 2 т.

15. ОТЧИТАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ

До 30 юни 2025 г. РУО отчита изпълнението на програмата за съответната област. Отчетите за изпълнението на програмата се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel.

В срок до 31 август 2025 г. се изготвя отчет за изпълнението на програмата, който се одобрява от министъра на образованието и науката. Отчетът се публикува на електронната страница на МОН като част от общия отчет за изпълнението на националните програми.

Документацията, която удостоверява провеждането на дейностите по програмата, се съхранява в детската градина за срок от три години.